

KJUKETUR VED AURTJERN 01.06.2021

Bilde 2: **Rødrandkjuke**. En av våre vanligste kjuker på Østlandet og Sørlandet. Mindre vanlig på Vestlandet og i Nord-Norge. Vokser både på løvtær og bartrær. I sin mest karakteristiske form er den lett kjennelig med sin røde rand. Men den er en mester i forkledninger og kan være vrien å ta på utseende. Kjuka har imidlertid en særegen, lett ubehagelig lukt (sure sokker, gammel oppvaskklut), og etter å ha luktet på den noen ganger er det fullt mulig å bestemme den uten å se den!

Bilde 3: **Utypiske knuskkjucker** på en stor bjørk. På baksiden av knuskkjuka sitter en såkalt mycelkjerne. Man må løsne kjuka fra treet for å se denne brune og hvitmarmorerte kjernen. Knuskkjuka er ei av to norske kjuker som har en slik mycelkjerne, den andre er revekjuka. Mycelkjernen er et godt kjennetegn for knuskkjucker hvor utseendet avviker fra normalen. Knuskkjuka er tradisjonelt en av våre mest anvendte kjuker til ulike formål.

Bilde 4: **Tobakksbroddsopp**, en av våre vanligste barksopper. Barksopper har ikke porer slik som kjukene.

Bilde 5: **Grovporet vinterstilkjuka**

Bilde 6: **Finporet vinterstilkjuka**. Begge vinterstilkjuka kommer tidlig i sesongen, vår og forsommer. De ser ut som en vanlig sopp med stilk og hatt, men de vokser på tremateriale, gjerne på greiner av løvtrær og har porer på undersiden. Porene hos den grovporete er lett synlige med det blotte øyet. Ser det tilsynelatende ut som om undersiden er glatt og uten porer så er det den finporete som er funnet. På den må man bruke en lupe for å se poreåpningene.

Bilde 7: **Raggkjuka** er ei kjuke som kommer tidlig i sesongen og holder kun i en sesong, den er ettårig. Kjuka er både karakteristisk og flott med sin raggete overflate. Den har runde, jevne poreåpninger. For mange kjuker er utformingen av poreåpningene viktige for å kunne artsbestemme soppen. Det finnes et par andre arter som er svært like med raggkjuka når de ses fra oven, nemlig labyrintkjuka og bjørkemusling. De to sistnevnte har helt forskjellig utforming av porene med henholdsvis labyrintisk utseende og lamellaktig utseende.

Bilde 8: **Rekkekjuka** på granlåg. Rekkekjuka er svært vanlig og svært variabel. Her ser vi den med nedløpende porelag og en bitteliten hattekant. Andre ganger har den typisk hatt med porelag på undersiden, og noen ganger har den en lett blanding av tydelig hatt og nedløpende porelag, men den kan også opptre helt resupinat. Da mangler hatten helt og vi finner kun porelaget. Soppen er utrolig seig og kan ofte trekkes sammenhengende av underlaget uten å ryke. På bildet ser vi at den lille hattekanten er brunaktig, det sies at denne kjuka ofte har et anstrøk av kanel. Så husker man uttrykket «kanel på hatten» så er det mulig å gjenkjenne denne kjuka på tur.

Bilde 9: **Knivkjuke**, ei vanlig kjuke i hele Norge. Den er ettårig og vokser kun på bjørk. Kjuka er porøs og kan bli nokså stor 10-20 m bred. Tas den med inn og tørkers i romtemperatur får den en porøs og korkaktig konsistens og egner seg godt som «nålepute» for kniver og andre redskaper. Lokalt kalles denne kjuka for bjørkekjuka siden den ikke vokser på noen andre treslag.

Bilde 10: **Putekjuka** danner ikke hatter, den er resupinat og flerårig. Den vokser sakte og legger mest på seg på midtpartiet. Dette gjør at gamle putekjukaer får en putefasong. Putekjuka så vi på de fleste store og flotte gamle seljer vi passerte. Skakker vi litt på hodet så ser vi at den fotograferte putekjuka har satt opp en sur mine. Årsaken er at den vokste på ei død selje på bakken (en seljelåg) og den hadde nok skjønt at kjukelivets glade dager var i ferd med å ebbe ut.